

MUTRIKUKO HERRI-ALDIZKARIXA
2010eko otsaila - 92. zenb.

KALAPUTXI

EMAKUMEAREN
NAZIOARTEKO
EGUNA

ZESTA-JAIALDIA
ETA
PILOTARI-OHIEI
OMENALDIA

FIBROMIALGIA
EZKUTUKO
GAITZ
EZEZAGUNA

MUTRIKUKO
ESKOLAREN
SORRERA(2)

OSKAR COLLAZO
pilotagile-artisaua

1- Aurpegi eta gorputzeko tratamenduak

2- Masajea :

- Estetikoa
- Terapeutikoa

3- Drenaje linfatikoa

4- Depilazioak :

- Beroa
- Hotza
- Elektrikoa
- Laserra

5- Pedikura - Manikura

6- Makillajeak

7- Mikropigmentazioa

8- Dietista

Estetika eta Terapia Institutoa
Fisioterapeuta tituluduna

martxoaren 8tik 12ra

EGIN EZAZU APROBA

DOAN!

GALILEO FITNESS
ariketa eta terapia
NOBEDADEA!

Beheko Plaza, 5
Tel.: 943 60 42 29
20830 Mutriku

Egunkaria libre!

Munduan libre
bizi ahal izateko
Egunkaria libre
munduan bizi
ahal izateko

auzi nagusia

www.egunkaria.info

Joan Mari Torrealdai

Egunkaria SAko Administrazio
Kontseiluko lehendakaria
Zigor eskaera: 14 urteko
espetzealdia eta 15 urteko
inhabilitazioa

Txema Auzmendi

Egunkaria SAko Administrazio
Kontseiluko idazkaria
Zigor eskaera: 14 urteko
espetzealdia eta 15 urteko
inhabilitazioa

Iñaki Uribe

Egunkaria SAko
kontseilari ordezkaria
Zigor eskaera: 14 urteko
espetzealdia eta 15 urteko
inhabilitazioa

Martxelo Otamendi

Egunkaria-ko zuzendaria
Zigor eskaera: 14 urteko
espetzealdia eta 15 urteko
inhabilitazioa

Xabier Oleaga

Egunkaria-ko erredaktoreburu izana
Zigor eskaera: 12 urteko espetzealdia
eta 14 urteko inhabilitazioa Dignidad
y Justiciaren eskaeran; 14 urteko
espetzealdia AVTnean

Kalaputxi hilabetekaria

Argitaratzailea:

Karenka komunikazio elkarte
Barrenkale 12, behe
20830 MUTRIKU

Telefonoa: 943 603468 / 635 748 393

e-maila: kalaputxi@topagunea.com

Laguntzailea: Mutrikuko Udala

Tirada: 2.200 ale

Lege Gordailua: SS-787/01

ISSN: 1579-4792

Inprimategia: GERTU. Oñati.

Banaketa: Mutrikuko Institutuko
azken mailako ikasleak

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen eta iritzien erantzunkizunik.

Kalaputxi eskerrak ematen dizkizue
aldizkari hau kaleratzea posible egin
duzuen guztioi

**Mutrikuko Udaleko
Euskara Batzordeak
diruz lagundutakoa**

**Gipuzkoako Foru Aldundiak
diruz lagundutakoa**

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

**Kultura Saileko Hizkuntza Politika-
rako Sailburuordetzak
diruz lagundutakoa**

a u r k i b i d i a

Informazua	4
Zeuk esan Irakurleen eskutitzak	5
Puri-purixan Emakume langilearen nazioarteko eguna	6-7
Bi hitzetan eta komikixa	8-9-10-11
Osasuna Fibromialgia, ezkutuko gaitz ezezaguna	12-13
Karenka Oskar Collazo pilotagile artisauarekin	14-15
Kulturia www.kalaputxi.blogspot.com	16
EGUNKARIA LIBRE	17
Kirola Zeta jaialdia eta zestalar ohiei omenaldia	18-19
Bertsuak 2009ko bigarren saria eta mutrikuar onena	20-21
Historixa Mutrikuko eskolaren sorrera (2)	22-23
Zorion agurrak	24
Argazki zaharrak	25
Agendia urtarrila-otsaila	26

IRITZIXA

HEZIKETA HIRUELEDUNA

Isabel Celaá Hezkuntza sailburuak ume eta nerabe euskaldunak hirueledunak izatea nahi omen du, hau da, euskaraz, gaztelaniaz eta ingelesez mintzatzeko gai diren umeak.

Eta horretarako zer pentsatu du? Ba jakin jakin, ez dakigu. Duela egun batzuk entzun nion irrati elkarrizketa batean, Euskal Autonomia Erkidegoan ez dutela Galizian «asmatu» duten sistema ezarriko, hau da, hizkuntza bakoitzari eskola denboraren herena ematea, baina elkarrizketa horretan, behintzat, ez zuen azaldu zer egitea pentsatu duen. Gai honetan ere, beste askotan bezala, zalantza batzuk ditut. Lehenengo, gure ume asko 3 hizkuntzak jakinda ateratzen dira dagoeneko ikastola eta eskoletatik, izan ere gehienak 4, 5 eta 6 urterekin hasten dira ikastetxean ingelesa ere ikasten. Baina nire zalantza da jakitea nola pentsatu duen Celaák ingelesari denbora gehiago ematea, eskola orduak ez badira gehitu behar.

Momentuz, dakiguna da gurasoek hezkuntza eredua aukeratu ahal izango dutela. Honek zer esan nahi du? Ba eskola publiko eta kontzertatu askotan A eredua, hau da euskara asinatura moduan bakarrik duen eredua, berriro ere ipiniko dutela. Eta honela, pixkanaka-pixkanaka ia desagertzeaz zegoen eredu hori, A eredua, berriro ere zabaltzen joango da. Eta ondorioz eredu horretan ikasten duten umeak nekez aterako dira eskolatik euskara jakinda.

Beraz heziketa hirueleduna aitzakitza hartuta, berriro ere hezkuntza zurrumbilo batean sartu nahi dute. Eta zertarako? Celaá eta bere inguruan dabilen jendeak jakingo du, eta gutako askoak ere bai. Ala ez?

Karme Elezgarai Ozkorta

intereseko telefonoak

OSASUNA

Anbulatorioa (Osakidetza).....	943 60 43 00
DYA zentrala.....	943 46 46 22
Mendaroko ospitala.....	943 03 28 00
Odol emaleen taldea.....	943 60 39 30
Javier Otxagabia botika.....	943 19 50 26
Lon Apraiz botika.....	943 60 32 50
Larrialdiak.....	943 46 11 11

ADMINISTRATIO BULEGOAK

Udaltzaingua.....	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Udaletxea.....	943 60 32 44
Turismo bulegoa.....	943 60 33 78
Posta zerbitzua.....	943 60 30 44
Bake Epaitegia.....	943 60 70 49
Itsas etxea.....	943 60 34 00
Ur patzuerua.....	902 30 22 22
Mankomunitatea (trasteak eta zaborrak)	
.....	943 70 07 99
Alde Zaharra eraberritzeko zerbitzua.....	943 60 34 18

IKASKUNTZA-IRAKASKUNTZA

Goizeko Izarra ikastola.....	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea.....	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua.....	943 60 36 27
Udal euskaltegia.....	943 60 30 94
Musika eskola.....	943 60 37 80
Haur eskola publikoa.....	943 60 41 19

GIZARTE ONGIZATEA

Gizarte Ongizate zerbitzua.....	943 19 50 81
Anai Arte jubilatuen egoitza.....	943 60 34 10
Mikel Deuna zaharren egoitza.....	943 60 38 71

ZERBITZUAK

Pesa.....	902 10 12 10
Eusko Trenbideak.....	902 54 32 10
Loiuko aireportua.....	905 50 50 05
Hondarriabiako aireportua.....	943 19 23 47

BESTE BATZUK

Liburutegia.....	943 60 41 82
Kirolegia.....	943 60 31 75
Gasolindegia.....	943 60 32 10
Miruaiz Frontoia.....	688 64 31 80

Autobusak

MUTRIKU – DONOSTIA – MUTRIKU

Mutrikutik	Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
	Zapatuak	10:00 / 16:30
	Jai egunak	10:00 / 19:30
Donostiatik	Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
	Zapatuak	11:30 / 19:30
	Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKU – BILBO – MUTRIKU

1. BIZKAIBUSen autobusa hartu Ondarroan:
> **6:10**ean hasi eta 20:10 arte, orduro. > **6:40**ean hasi eta 19:40 arte, orduro.
2. PESAren autobusa hartu Eibarren, haraino Euskotrenen

DEBARA eta Debabarreneko herrietara

Astegunetan: 7:15etik 21:15era orduro / **Jai egunetan:** 8:15etik 21:15era, orduro

ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro / **Jai egunetan:** 7:55etik 20:55era, orduro

Trenak

Tren guztiak, adierazitako lehenengo ordutik aurrera, **ORDURO**

DEBA – DONOSTIA – DEBA

Debatik 6:44-7:44-...-21:44
Donostiatik 5:47-6:47-...-20:47
Jai egunetan 8:44etan hasiko dira

DEBA – BILBO – DEBA

Debatik 6:43 -7:43 -...-20:43
Bilbotik 6:00 -7:00 -...-20:00
Jai egunetan 8:43etan hasiko dira

DEBA – EIBAR – DEBA

Debatik 6:43 / 7:43 / ... / 21:43
Eibartik 6:13 / 7:13 / ... / 21:13
Jai egunetan, 8:43etan hasiko da
Jai egunetan, 8:13etan hasiko da

Zaintzako botikak (Mutriku eta Deba)

OTSAILA

26tik 28ra Hiart Burgoa (zapatu goizean, Lon Apraiz)

MARTXOA

1etik 4ra	Javier Otxagabia
5etik 7ra	Lon Apraiz
8tik 11ra	Hiart Burgoa
12tik 14ra	Amaia Zalduqui (zapatu goizean, Javier Otxagabia)
15etik 18ra	Lon Apraiz
19tik 21era	Javier Otxagabia
22tik 25era	Amaia Zalduqui
26tik 28ra	Hiart Burgoa (zapatu goizean, Lon Apraiz)

APRAIZ.....630 05 50 97 ZALDUEGI.....669 26 22 01
OTXAGABIA..689 58 57 59 BURGOA..... 667 33 88 90

SAGARMINA
RAIKETAK S.L.

Hondartza 3-4, behea
31 postakutxa
20820 DEBA
Tel. eta faxa: 943 192 249
Mob. 629 639 685
629 641 940
sagarmina@sagarminaeraiketak.com
www.sagarminaeraiketak.com

gutunak

KRISI GARAIAK EUROAK BUELTAKA GUREAN!

Mutrikuko portu berriko eta babes dikearen inguruko obretan energia berriztagarrien mezua zabalduz zentral maremotriza "sartu" zuten. Hasierako proiektuan aurreikusitakoa ez zenez, itsasoaren indarrak baliatuko den "etorkizuneko" zentral honek beste obren jarduerak ere aldarazi zituen. Honela, ingurumen prozeduren onarpena jarduera guztietatik -zortzi direlakoan gaude- hiruk bakarrik lortu dute. 2009ko udaberrian babes dike berriko obren geldiketa suertatu zen.

Pasa den astean maremotrizean itsasoak sorturiko kalteen konponketarako eta estazioa martxan jartzeko beste 3,4 milioi euro bideratu dituzte. Diru honekin nahikoa izango al da? Antzerako kopurua erabili da Mendaroko ospitaleko urgutzia zerbitzua berritzeko eta handitzeko.

Bitartean, Mutriku bezalako ia 5000 biztanle inguruko herri batek, non 1000 pertsona 65 urtetik gorakoak diren, ez du oraingoz eguneko zentrorik... Diru faltagatik?

Idoia Arrillaga Agirre

ERREPRESIOA GURE ESKUALDEAN

Ez da bizi dugun momentu hau lasaia, makina bat familia, lagun, koadrila edota inguru ikutu ditu errepresioaren esku zikinak. Sasoi luzean bizitzen gaude kolore guztietako polizien atzera-aurrera herrietan, "patruiatzeko" etengabeak edozein ekimenen inguruan, kontrolak errepideetan edota atxilotaketak. Polizia presentzia izugarri honi epaitegien aktibitate geldiezina gehitu behar diogu, aurre egin ezinezko multak, kartzela zigor neurri gabeak...

Hau guztia zer eta demokraziaren izenean. Hemen ez dago demokraziarik eta estatuek badakite, baina bai badago aldaketa politikorako gogoia eta hori ere badakite. Errepresioa deitzen diogun munstro hau ez dute kasualitatez sortu, gure herrian posible den aldaketa politiko demokratikoa gelditze-ko prestakua dago. Beraz, demokrazia faltsu honen defentsan beti aurkituko gara errepresioarekin. Herri honek aldaketa behar du, aurre egin ahal bakarrik lortuko dugu erasoak desagertzea. Herri bat gara, bat eginez lortuko dugu sufrimendua gainditu eta behar dugun askatasuna.

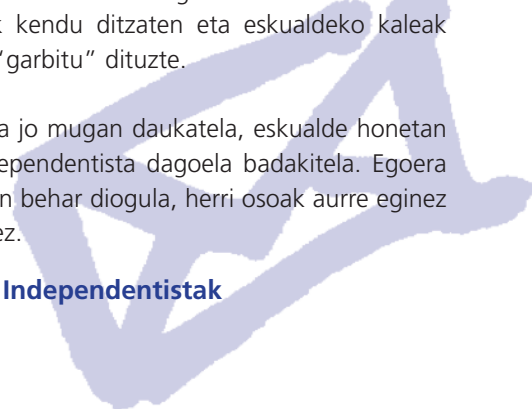
Gure herriak urte asko dira errepresioaren kolpeak jasaten

dira. Eraso bortitz hauek urteetan zehar eman dira eta gu, hauek herriratzen saiatzen gara urtero. Oraingoan ere badiugu kaleratu beharreko zenbait datu 2009 urteari dagokionez. Ondokoak dira Lea Artibai eta Mutriku eman diren erasoak:

- Kontrolak bide bazterretan, Guardia Zibilaren 100etik gora eta Ertzaintzaren "anti-terrorista" kontrolak. Sarritan basora eramanda orduetako galdeketa egiteko. Azken kasua Saioa Agirrerri Aulestin gertatutakoa.
- Gazteriaren aurkako jazarpen poliziala: jarraipenak, kolaborazio eskaerak, mehatxuak, etxe miaketak...
- 19tik gora atxilotu, askotan era oso bortitzean, kolpeka, lurrean ostikoka... ia gehienetan Ertzaintzak burutu zituen.
- Ehunka lagun identifikatuak. Ertzaintzaren kaleko identifikazioen ostean gehienetan isunak jasotzen dira, 300-3.000 euro bitartekoak.
- Identifikazio eta atxiloteta ostean, 8 laguni 27 urtetik gorako kartzela zigorrak ezarri nahi diete. Beste hainbat lagun eskariaren zain daude.
- Eskualdeko herriak etengabe izan dira erasotutako karga polizial bortitzez. Honen kasu lazgarria daukagu Antzar Egunekeo sarraskia.
- Informazio eskubidea urratzeko, eskualdeko kazetari batek eraso fisikoa jasan zuen.
- Markina, Etxebarri, Ondarruko 8 gazteri 48 urteko gartzela zigorra; Lekitioko eta Aulestiko 5 gazteri 25 urtekoa.
- 2010 urtean Madril burutuko diren epaiketak: Estanis Etxaburu, Gatzaren omenaldian parte hartzeagatik; Loren Arkotxa eta Maribi Ugarteburu, Udalbiltzako ordezkariak izateagatik; Isa Mandiola eta Mikel Etxaburu, Batasunako kideak izateagatik.
- Identifikazio eta atxiloteten ondorioz, hainbat epaiketa izango dira urtean zehar Bilbo, Gernika eta Madrilgo epaitegie- tan.
- Inoiz baino preso gehiago daudela, errealitate hori desager- rarazteko, tabernetan sartu eta langileak mehatxatu dituzte preso- en erretratuak kendu ditzaten eta eskualdeko kaleak argazkiak kenduta "garbitu" dituzte.

Argi dago eskualdea jo mugan daukatela, eskualde honetan benetako indar independentista dagoela badakitela. Egoera honi batera erantzun behar diogula, herri osoak aurre eginez eta aurrerantz eginez.

Mutrikuko gazte Independentistak

MARTXOAK 8,

...umore morez

Egun seinalatuak izaten dira egutegietan, batzuk gorri kolorez markatuak, beste batzuk tokian tokiko kolorez. Lila kolorez ere agertzen da bat seinalatua: martxoaren 8a.

Joan den aspaldian egunaren izaeran aldaketatxo batzuk somatu dira, eta dagoe-neko nagusiki aldarrikapen egun izatetik, ospakizun egun izateraino ere iritsi da. Urtean zeharreko gainerako egunak ere aldarrikapen egun izatea lortu baita.

Egunean egin beharrekoak herri mugimenduaren ardura izatetik erakundeen arduraz izatera ere heldu denez, berdintasun arloko udal teknikari Nerea Altxurengana jo dugu, aurtengoan Emakume Langilearen Nazioarteko Egunean zer datorren jakitearren.

ANTZERKIA IKUSGAI

Aurtengoan ere martxoa haize morez datorkigu. Emakume Langilearen Nazioarteko eguna ospatze aldera, Mutrikun ere izango dugu aldarrikapen eta ospakizunerako tartea. Aurtengoan sudur gorria ipiniko diogu aldarrikapen egun

honi. Martxoaren 14an Zabel Kultur Etxean, arratsaldeko 19etan Ohiulari Clown antzerki taldearen eZINEMAn antzezlanaz gozatzeko aukera izango dugu. Ikuskizun honen gaztelerazko bertsioa Andorrako Nazioarteko Pailazoen Jaialdian estreinatu zen 2009ko maiatzean. Virginia Imazen gidoiarekin eta zuzendaritzarekin, clown kodean egindako antzezlan honek bi doktore aurkezten dizkigu, batetik Puxika (Anduriña Zurutuza) eta bestetik Katiuska (Amaia Arriaran), haiek biek, ikuslegoari eZINEMAn-go terapia bat proposatuko diete. Kalabazak eman dizkizute? Gaur ez dago modurik ilea ondo gelditze? Maitasun historia desorekatu bat bizi duzu? Neska gaizto bat izateagatik errudun sentitzen zara? Barruan dabilkigun ar horri aurre egiteko terapiaz gozatzeko aukera emango digute Ohiulariok.

"Cabaret-a", "Haizeak eraman zuena", "Grease", "Catwoman"... filmeetako pertsonaien bitartez, haien irrika intimoenak kontuko dizkigute. Beti bezala, Ohiulari Clown-en asmoa da gure arazoei guk ematen diegun garrantzitik nahikoa distantzia hartu eta arazoei barre egitea da eta, noski, barrearen potentzial didaktikoa erabiliz, autoestima, genero esterotipo eta rollen eraikuntza lantzea.

MUTRIKUAR EMAKUMEOK LILATOIAREKIN BAT

Emakume langilearen Nazioarteko Eguna ospatzeko hainbat ekimen antolatzen dira Euskal Herrian. Besteak beste, Donostiako LILATOIA izeneko emakumeentzako lasterketa. Mutrikuko zenbait emakumeren ekimenarekin bat egin nahian, LILATOI lasterketan parte hartuko duten emakumeentzat autobusa antolatu dugu Berdintasun Zerbitzutik, Donostiaraino denak elkarrekin joateko. Martxoaren 7an goizeko hamaiketan emango zaio hasiera Donostiako Alderdi Ederren 5 kilometroko lasterketari.

Lasterketaren aurretik, dena den, dortsala, txipa eta kamiseta jasotzeko bi aukera daude: lehenengoa, Donostiako Udaletxean jasotzea martxoaren 6an, larunbatean, goizeko hamaiketatik eguerdiko ordu bata bitartean eta arratsaldeko seietatik zortziak bitartean; bigarrena, martxoaren 7an bertan, igandean, goizeko bederatzietatik hamarrek bitartean udaletxean bertan. Izena eman eta txipa eta kamiseta jasotzerakoan, 10 euro ordaindu beharko dira bertan.

Izen-ematea online ere egin daiteke, internet baliatuz www.lilaton.com/inscripcion helbidean. 16 urtetik gorako emakumeentzat baimendutako lasterketa da. Mutrikutik autobusez joatera animatzen direnek, Turismo bulegoan eta Kiroldegian eman dezakete izena martxoaren 3a baino lehen. Autobusa doan jarriko denez, ez pentsatu bi aldiz eta animatu! Autobusa martxoaren 7an, igandean goizeko 8:15etan aterako da Mutrikutik Donostiarantz Goiko paradiatik.

Eta Lilatoian parte hartzeko beste modu batzuk daudenez, ibilbidean zehar animatuz kokatu nahi duten laguntzaileek jakin dezaten, hona hemen lasterketariak egingo duten ibilbidea:

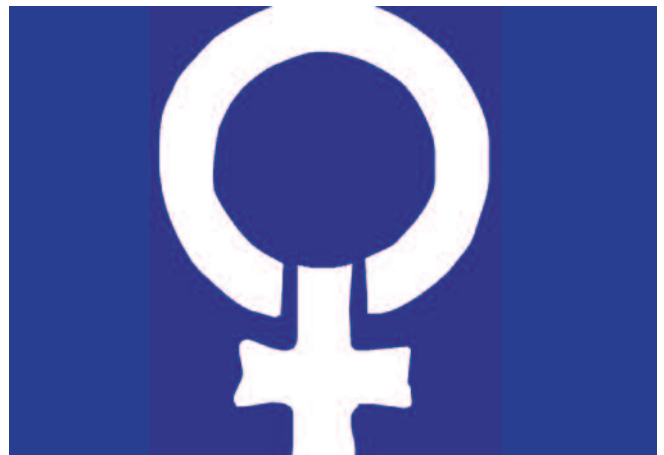
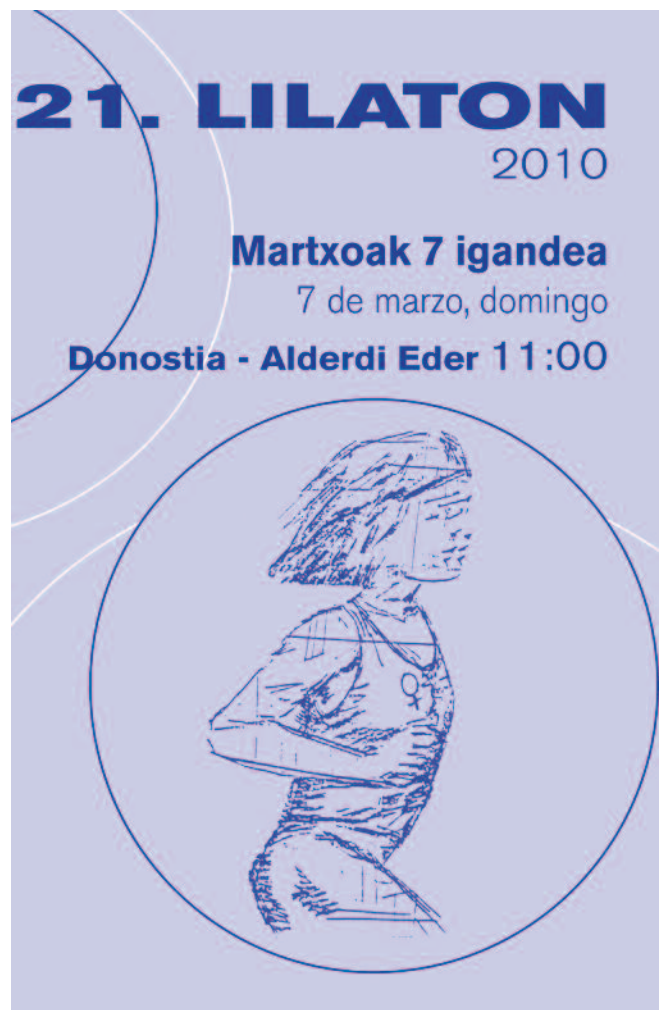
1. Alderdi Eder (Irteera)
2. Hernani kalea
3. Askatasun etorbidea
4. Zubieta kalea
5. San Martin kalea
6. España plaza
7. Argentina Errepublika pasealekua
8. Zurriola zubia
9. Zurriola etorbidea
10. Nafarroa etorbidea (Itzulia)
11. Lapurdi plaza
12. Zurriola etorbidea
13. Zurriola zubia
14. Reina Regente
15. Boulevard
16. Igentea kalea (Helmuga)

ANTZERKI IKASTAROA UMEENTZAT

Parekidetasunean oinarrituko den etorkikzun bat eraikitze aldera, ezinbestekoa da etxeko txikienei sexismorik gabeko hezkuntza bat eskaintzea eta hori, gainera, guztion esku dago. Emakume Langilearen Nazioarteko egunaren inguruan gazteenei begirako jarduerarik ere antolatu nahi izan denez, Kultura udal sailarekin elkarlanean, umeentzako antzerki ikastaro bat antolatu da parekidetasunaren helburuari begira.

Zurriola antzerki taldeko iraksle den Joserra Fachadoren eskutik, generoa eta rolak lantzeko aukera izango dute herriko gazteenek, sei eta hamaika urte bitarteko haurrei zuzendutako saio batean, eta gehienez 20 haurrek har dezakete parte.

Martxoaren 6an izango da antzerki ikastaroa, arratsaldeko 18etan, Zabel Kultur etxean, eta bi ordu eta erdiko saioa izango da. Parte hartzeko, aldeztu aurretik izena eman beharko da Turismo bulegoan, otsailaren 23tik martxoaren 4ra bitartean. ✕

URTE BERRIKO ERRONKAN TXARLI NAGUSI

Urteberriarekin batera erronka ezberdinak planteatu ohi dizkio jendeak bere buruari. Horrelako erronka batek ikusmin handia sortu du herrian. *Bar Puerto* inguruan, lagunartean sortutako kirol erronka izan da, hain zuzen ere. Juan Basterretxea 'Txarli' eta Alex Elezgarai izan ziren protagonistak. Kontua ondokoa zen: mendi bizikletarekin Mutriku-Mendaro-Mutriku nork lehenago egin. Hasiera batean, Elezgarai zen jendearen faborittoa; apustu gehienak ere haren alde zeuden. Baina Txarlik sorpresa eman zuen, eta bera izan zen lehena helmuga sartzen. 50.40 behar izan zituen irabazleak; Elezgarai, berriz, 54.56. Galdonan mahaiaren inguruan lagunekin batuta eman zioten amaiera egunari. ✕

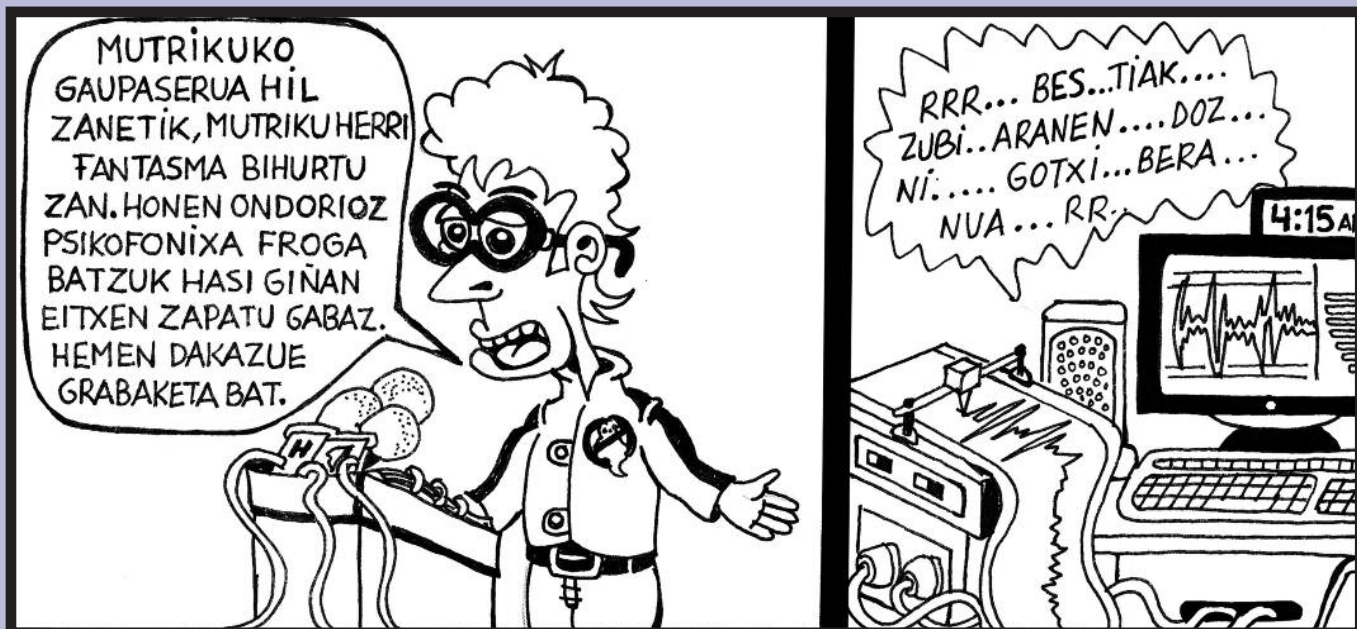
MADALENAKO ETXEBIZITZEN JABETZA ESKURATZEN HASITA

Hilabete honetan jaso dute herritarrek Madalenako etxebizitzetako buruzko informazio zehatza. Irailaren 30ean egin zen Madalenako 113 etxebizitzaren zozketa. Ordutik zerrendak aztertu eta behin-betiko aukeratuen zerrendak atera zituen *Etxebidek*. Orain, berriz, zerrenda horretako pertsona bakoitzari etxebizitza erosiko duen ala ez erabakitzeko unea heldu zaio. Eskutitz bidez hainbat zehaztasun eskaini ditu Visesak, besteak beste, tokatutako etxebizitzaren kokapena, barne antolamendua, etxebizitzaren neurria eta prezioa. 107.000-124.00 euro bitartean (BEZ gabe) daude etxebizitzaren prezioak. Aurrera egiten duten kontratu sinatu baino bi egun lehenago etxebizitzaren prezioaren %20 eta ganbararen %40 ordaindu beharoko dituzte. ✕

komikixa

josu ituarte "pitxame"

THE WET BAND TALDEAREN DISKOA, MUTRIKUARRENTZAT LEHENDABIZI

Herritarrak izango dira *The Wet Band* taldearen musika eskuratzen lehenak. Izan ere, gainontzeko herrietara zabaldu aurretik, herriko zenbait puntutan jarri dute salgai. Herriko taldearen lana Zubiamar, Subeltz, Goitibera eta Frontoi tabernetan eskura daiteke hamar euroren truke. Hamabi kantuz osatutako diskoa *Waterproof* izenarekin argitaratu dute. Kantu guztiak, bat izan ezik, taldekideek eurek sortutakoak dira. Iaz, Danbaka lehiaketa irabaztean lortu zuen herriko taldeak diskoa kaleratzeko aukera, eta orain Mutrikura bezala, laster hainbat herritara helduko da *The Wet Band*-en musika. ✕

GOXERRIK ETA ILLARRAK JANTZI DUTE TXAPELA

Pala txapelketak hilabete honetan eman ditu azkenak. Lehen mailan bi herritar izan dira irabazleak: Jon Mendizabal 'Goxerri' eta Xabier Ilarramendi. Partida 35 tantora zen, eta gogor aritu behar izan zuten Iaro Azpillaga eta Karlos Rodriguez ondarrutarrei irabazteko. Ondarroako bikotea, gainera, partida bat bera ere galdu gabe heldu zen finalera, eta horrek iragartzen zuen herritarrek ez zutela erraz edukiko. Tentsioa, urduritasuna, emozioa eta azkenik, poza bizi izan ziren harmailetan bildutakoen artean. Azken markagailua 35-31 izan zen. Partida nagusiaren aurrean, bigarren mailako finala ere jokatu zen. Bertan, Josu Larrañaga eta Eneko Ulazia mendaroez Zigor Ena eta Eduardo Sanchez 'Txutxi' mutrikuarrak garaitu zituzten 35-24 emaitzarekin. ✕

KANTUAREN AITZAKIRA BATU DIRA ADIN EZBERDINEKO HERRITARRAK

Egun berezia pasatzeko aukera izan zuten mutrikuarrek urtarilaren 30ean. Kantuak batu zituen adin ezberdineko herritarrak eta kantuak nahastu zituen han eta hemen ibiltzen direnak. Herriko tabernekin atzera egin zuten une batez, eta talde bakoitzaren errepertorioarekin herriko kultur ondarearen zatitxo bat berreskuratu zuten. Amaiaeran, herrian zehar aritu ziren bost taldeak Goiko Plazan batu ziren, eta *Afiladores*, *Ene Mutriku Maitea* eta *Mutrikuko Herria* abestu zituzten. Azken hori, denbora asko ez zela utzi gintuen Zezilio Pagoagaren omenez kantatu zuten. Amaiaeran, sentimendu orokor bat zen nagusi: poza. Baita eskaera zehatz bat ere: "hau sarriago egin beharko genuke". Ekimena antolatu zuen taldeak oinarria jarrita zegoela adierazi zuen, eta ez zion aterik itxi berriro ere eurek horrelako egun bat antolatzeke aukerari, ezta beste talderen bati erreleboa pasatzeko aukerari ere. ✕

TABERNAK IXTEKO ORDUTEGIA ARAZO ITURRI

Inauterietan Tranpangora Tabernari Elkartea osatzen duten tabernekek ixtea erabaki zuten, eta *Herri bizi baten alde* manifestazio-entierroa antolatu zuten. Udalak itxiera ordutegia zorrotz betetzeko hartutako jarreraren ondotik heldu zen protesta. Udalaren erantzuna jarraian heldu zen: prentsa ohar bidez, legearen aurkako erabakiak hartzeko ezintasuna eta tabernen itxiera-ordutegiei euren eskumena ez izatea azpimarratu dituzte. Horrekin batera, urteetan saiatu arren, tabernariekin adostasun batetara heldu ezina eta herritarren etengabeko salaketen existentzia nabarmendu ditu Udalak. Hala ere, herritar guztientzat onuragarria den irtenbidearen bila hitz egiten jarraitzeko borondatea azaldu dute Udaletik. Tabernarien elkartetik ere borondate berbera agertu dute. Horrekin batera, protesta ekintzetan zein eguneroko jardunean herritarren babesa nabaritu izana azpimarratu dute, eta eskerrak eman nahi izan dizkiete babes hori agertu dieten herritar guztiei. ✕

ZAPATEROREN DIRULAGUNTZAREKIN ZAZPI PROIEKTU BURUTU NAHI DITU UDALAK

Futbol zelaia eta Kalbaixo-Ibiri arteko bidea izan ziren lehendabizi. Orain, berriz, zazpi proiektu aurkeztu dizkio Udalak Madrilgo gobernuari. Zapateroren diru-laguntzen bigarren planean, ingurugiroarekin, informazioaren teknologiekin, energia berriztagarrieekin edota energia aurreztearekin zerikusia duten proiektuak sartzen dira. Gauzak horrela, Udalak ondoko proiektuak aukeratu ditu eskaera egiteko: herriko argiztapenaren efizientzia energetikoa hobetzea (56.058,51 euro), saneamenduko sarea berritzea eta Zubiaga Plazako kolektorea hobetzea (18.876,62 euro), Goizeko Izarra Ikastolaren efizientzia energetikoa hobetzea (56.665,18 euro), kiroldegiko instalazioen hobekuntza (54.920,17 euro), zerbitzari informatikoaren, hiri-inguruko sistemen eta gainontzeko euskarrien hobekuntza (20.764 euro), Zabel Kultur Etxearen efizientzia energetikoa hobetzea (25.077,81 euro) eta, azkenik, Beheko Plazako zentro sozial eta kulturala hobetzea (219.890,54 euro). ✕

Camping

Galdona

JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserria

Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA

OKILA AROZTEGIA S.L.

Txirritxa - Mutriku

Tel. 943 60 40 18 - Faxes: 943 60 31 03

UDALAREN LURRETAN BARATZAK

Udalak deialdia egin berri du jabetza publikoko espazio librean baratza bat landu nahiko lukeen jendeak izena emateko.

Udalaren asmoa da jakitea herrian jendea interesatuta dagoen udalaren titularitateko lursail batzuetan baratza erabilera ematearekin. Izan ere, jendearen interesa ezagutu nahi da aurrerantzeko urratsak eman aurretik.

Horretarako, interesa dutenek udaletxean eman ahal izango dute izena martxoaren 31 arte. Hortik aurrera, interesatuekin harremanetan jarriko da eta aurrerakoak zehazten joango dira. ✕

Mutrikuko Udala

HAITIRAKO LAGUNTZA BILDU DA, AZKEN URTEETAN BEZALA

Honezkero denok dakigunez, Haitiko lurrikarak kalte larriak eragin ditu. Mundu guztia Haitiri laguntzen hasi da orain, baina Mutrikuko Misio taldeak urteak daramatza Haitiko hiriburutik 50-60 kilometrora dagoen Jackmel herriari laguntza ematen. Gipuzkoako beste herri batzuetako laguntzarekin batera, Mutrikuko laguntzaren bitartez burutu den haurrentzako osasun eta elikadura zentroak ez du kalterik jasan, baina bai herriko bizilagunen %80k, ezer gabe geratu baitira.

Horregatik Elkar Elizbarrutietako Misioak, Behar Bidasoak eta Herriak Elkarlanean taldeek dirua eta produktuak batzea erabaki dute. Honakoak batu dira Parrokia azpiko Simboan: Toailak, suturako haria, bendak, gasak, antibiotikoak, analgesikoak, eskularruak, izarak, mantak, udako arropak, pasta, azukrea, arroza, dilistak, garbantzuak, olioak, kontserba latak... Kanping denda bat ere batu da haitiarren batzuei aterpea ematearren.

Eta produktuekin batera, mutrikuarrek diru-ekarpen ederra ere egin dute: Udalak 3.000 euro jarri ditu eta herritarrek ia-ia beste horrenbeste ipini dute. Ia 6.000 euro lortuta oso pozik geratu dira antolatzaileak. Hala ere, gero ere dirua beharrezkoa izango denez, Mutrikuko Parrokiako Misio Taldearen izenean KUTXAn zabaldutako kontuan diru ekarpenak egiten jarrai daiteke 2101 0056 04 0120350079 kontuan.

Irakurleak kontura daitezen, esan Euskal herritik Haitira kontenedore bat bidaltzeak 3.500 euroko kostua duela. Bistan denez, laguntza guztia ere gutxi izango da Haitiri laguntzeko. ✕

PAGOAGA S.A.

iturgintza - berogintza - gasa
igeltsaritza - aroztegia

Tel.: 943 74 02 79 - 943 74 05 12

Faxa: 943 74 35 65 / e-mail: pagoagasa@euskalnet.net

San Antolin, 13 - 20870 ELGOIBAR

**KALBAIXO
JATETXEA**

TELEFONOAK:
943 60 32 56
943 60 30 16
MUTRIKU

FIBROMIALGIA

ezkutuko gaitz ezezaguna

Hezur eta giharretako mina ezkututzen da Fibromialgia izenaren atzean. Min zorrotza, neke ikaragarria, gorputzeko gogortasuna, lotarako arazoak, buruko mina eta kontzentrazio zein oroimen galtzea daude, besteak beste, gaixotasun horren inguruan. Ez da kutsakorra, baina eguneroko ekintzetarako eragozpen handiak eragiten dituen gaitza da, eta, gainera, diagnostikatzen oso zaila; izan ere, ez baita analisi eta erradiografietan bistatzen.

Mila Beitia, Arantzazu Arreitunandia eta Mertxe Alberdik infernu latza bizi behar izan dute euren min, ezintasun eta gaitz guztien eragilea Fibromialgia dela jakin duten arte. Ez dira bakarrik, gainera.

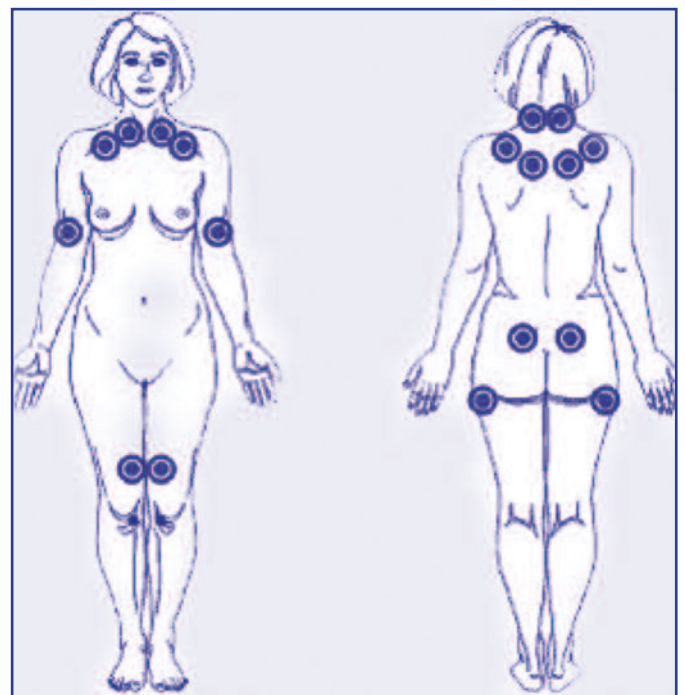
Honelaxe laburtu digu Arantxak berak bizi izandako infernua:

Anbulatorioan bueltaka ibili ondoren, traumatologoarengana bidali ninduten; handik, osasun mentaleko zentrura, eta gero, sikiatrarengana. Erradiografiak, analisiak eta abarrak denak egin, eta ezer aurkitzen ez. Beste gaixotasun batzuk deskartatuz joaten dira. Gorputzeko puntu konkritu batzuetan ikututa, min hartzen dugu. Baina hori ez da erradiografietan agertzen. Gero azalean ere igartzen dute. Txarrena diagnosa egin artekoa izan zen. Jakin ez zer den, eta minez egon behar; txarrena pentsatuta! Medukurik mediku, botikaz botika... hain gaizki sentitzen zara... Gero, zerbait nahi eta partikular joan nintzen; gero, errehabilitazioan ere ibili nintzen, eta pasatzen ez. "Ez duzu ezer", entzun behar. "Mendarotik deitu dute, eta ezer ez duzula"... Hori entzun egin behar da, gero! Mediku partikular batekin ere ibili nintzen dirutza gastatuta, eta, azkenean, egun batean, lanik gabe gelditu nintzela esan nionean, hauxe esan zidan: "Badaude lan egin nahi duten beste batzuk". Bi urte bueltaka ibili ondoren, zer daukazun jakin gabe, inpotentzia demasa sentitzen duzu. Azkenean, baina, mediku batek esan zidan "Zure min guztiak benetakoak dira" eta eskuorri bat eman zidan Fibromielgiari buruzkoa. Orduantxe lasaitu nintzen.

Noiz agertu zitzaizun gaitz hori, Arantxa?

12 urte dira gaixotu nintzela, eta 10 diagnostikatu zidatela. Udaletxean ari nintzen lanean, eta jausi egin nintzen. Horixe

izan zen hasiera. Traumatismoak, istripuak eta nahigabe handiak izaten dira askotan gaixotasun hau eragiten dutenak. Minez hasi nintzen, lehenengo, beso batean; gero, bestera pasatu zitzaidan; eta handik aurrera, akabo! Egun batean lagun batek telebistan ikusi zuen Bartzelonako mediku bat Fibromialgiari buruz hizketan, eta esan zidan neuk esandako gauza guztiak aipatu zituela. Katalunian, lehenagotik hasita zeuden gaixotasun honi buruzko ikerketak egiten, eta kasua-

Mina maizen agertzen direneko puntuak.

**Betiko lanak lagatzen zoaz
poliki-poliki**

Domingo Ibaibarriaga, 5 - Tel. 943 60 46 73 - MUTRIKU

Ntra. Sra.
de Begoña
EHORZKETA

Iriagirre z/g

Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

Gizonak esaten dit bihar hara joango gara, baina ailegatzen da eguna eta ezin!

lidade batzuen bidez, mediku horrekin kontaktua egin eta bertara joan nintzen. Medikuek interes handia erakutsi zuen eta hemengo informe guztiekin joateko esan zidan. Eskatu nituen informeak hemen eta Eibarko inspektoreak segituen egin zizkidan paper guztiak eta oso ondo portatu zitzaidan. Bartzelonan, erreumatologiako arduradunak eta beste bost espezialistak aztertu ninduten. Nolako apaltasuna, nolako tratu goxoa! Ez nuen ordura arte horrelako errespeturik jaso hemengo medikuengandik.

Antzeko kontuak esan dizkigu Mertxek ere:

Lanean ari nintzela hasi nintzen ukalondoko minez; gero, belauneko minez esnatzen nintzen. Behin lanera nindoala blaust jausi nintzen. Orain dela zortziren bat urte hasi nintzen. Diagnostikoa orain dela lau bat urte eman zidaten. Partikular joan nintzen eta orduan eman zidaten diagnostikoa. Lehenengo gaixotasun-baja erreuma neukalakoa eman zidaten eta "zu gazteegia zara gaixotasun hau izateko" esan zidan espezialistak. Ez daukat indarrik. Oinez ibiltzeko ere indarrik gabe nago. Egunak izaten dira, "gaur makal nago" sumatzen dut batzuetan. Zeuk ikusten duzu: ezin ondo ibili eta kalean paretaren albotik joan behar badaezpada ere... Eta mediku batzuek karrera eduki edukiko dute, baina edukazioa, urruti! Mendaroko mediku batek haxe esan zidan: "Zuk ez duzu ezer. Zuk hementxe duzu (burua ikututa)". Antidepressiboak eman zizkidaten eta berdin jarraitzen nuen... Gizonak egunkarian gaixotasunari buruzko artikulatu bat irakurri zuen, eta esan zidan hantxe zekarrela niri pasatzen zitzaizdan guztia.

Milak ere bere infernua pasatu behar izan du.

Anbulatorioan atzera-aurrera asko egin ondoren, Eibarra bidali ninduten. Minez egon ezinda joan nintzen Eibarko kontsultara eta hantxe esan zidan medikuak Fibromialgia neukala; gero, hurrengo astean, osasun mentaleko sailean neukan kontsulta eta hantxe ikusi nuen aurreko atean Asociacion de Fibromialgia. Nik ordura arte entzun ere egin gabe neukan. Oso sikiatra kariñosa tokatu zitzaidan, eta dena kontatu nion. Oso nekatuta nengoen, ez nuen ezertarako ere balio... Baina diagnostikatu didatenetik apaltasuna daukat, orain badakit

zergatik daukadan mina eta apaltasuna somatzen dut: minez nagoela, ba, etzan egiten naiz... Baina hainbeste gustatzen zaizkidan lorak zaintzeari ere laga egin diot. Loreei ura botatzeko ere ez naiz kapaz izaten iluntzerako. Ni naizen lorazalea izanda! Eta lagatzen dudana gauza ez dut berriro egiterik lortzen, laga eta laga... Ni izan naizenarekin, sekula baja bat hartu gabekoa! Minak berak tristura ematen dizu, mermatzen joaten zara. Ni animosa izan naiz, baina orain gero eta gutxiago.

Nola sentitzen diren galdetuta honelakoak esan dizkigute:

Bajatzeko noa, bista, hizketan ere bai, begi zuloetako mina, oraintxe ondo ikusten duzu eta igoal hurrengo egunean ezin ikusi, eta memoria galdu, baina nola! Hizketan ere gero eta okerrago egiten dugu... gauzak non laga ditudan ahaztu, pertsona batekin zaudenean ezin akordatu bere izena, irakurtzeko ezin kontzentratu, irakurri eta ahaztu egiten zait... Gizona itsasotik datorrenean Donostiara joatea gustatzen zaigu, bueltatxo bat eman, menua jan eta zinera joan, baina trapututa gelditzen naiz horixe eginda besterik gabe.

Arantxak bota du azken mezua hiruren izenean, eta euren antzera ibil daitezkeen beste askorenean ere bai.

Medikuei errespetua eskatuko nieke. Gero, diagnostikoa; euren betebeharra da eguneratuta egotea eta diagnosi zuzena egitea. Ezin dizute barre egin euren ezjakintasunak eraginda. "Danetako mina duzu eta!" Gu ez gara denbora pasa joaten, gu minez joaten gara eta errespetu pixka bat baino ez dugu eskatzen!

Mila esker hiruroi, azalpen guztiengatik.

Mila, Arantzazu eta Mertxe.

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

koadrila afariak, bazkariak, bataioak,
eguneroko menua

MUTRIKU - DEBA ERREPIDEA
LARANGA AUZOA
Erteko Telf. 943 60 31 17
Jateketa Telf. 943 60 31 67

SAN JUAN
MUTRIKU

Oskar Collazo, pilotagile artisaua

“PILOTAGINTZAN ETA ARTISAUTZAN EZ DAGO ETORKIZUNERAKO EGITASMO EDO PROIEKTURIK”

**Pilota jokoa gure lurraldeko txoko guztietan gero eta maitatuagoa dela esan genezake. Aspaldi-ko kirol edo jokoa dugu pilotarena, herriaren ohitura edo modak direla eta gorabeherak izan dituen. Mutrikun ezaguna den zestaz gain, esku pilota, pala, erremontea, errebotea, bote luzea... aukera zabala. Arau, tresna, teknika edota neurri ezberdinak dituzte, baina, badute dene-
tan erabiltzen duten zerbait: pilota. Pilotak aski ezagunak ditugu, baina pilotagintza? Gure ezja-
kintasuna asetzearen Oskar Collazorengana zuzendu gara, pilotagintzan hamabost urte eta
artisau munduan beste hainbeste murgildurik daramatzan gaztearengana. Oskar (1972-08-25)
Mutrikun jaioa den arren, Anoetan bizi izan da urte askoan, baina berriro gure herrira bueltatu
da bizitzak hala eskatu diolako.**

Nola eta noiz hasi zinen pilotagintzan?

Gutxi gora-behera orain dela hamabost urte hasi nintzen Anoetan. Nire lagun baten anaia pala jokalaria profesionala zen eta hark komentatu eta halaxe hasi ginen diru pixka bat ateratze aldera. Hasiera baten boloak egiten eta ondoren, eskaerak ugaritu egin zirela eta, pilotak egiten hasi ginen. Gaur egun, Anoetan jarraitzen dugu, bertan lantegi bat jarri eta lau lagun gaude lanean, guztion artean kooperatiba bat osatzea pentsatu genuen, Otero Pilotagilea Kooperatiba Elkarte.

Zein motatako pilotak egiten dituzue?

Lau pilota mota egiten ditugu; pilota “goxua”, hau arina eta biguna da, takorik gabe jokatzeko, batez ere hasiberrientzat. “Pixuzko pilota goxua”, pilota biguna baina nolabaiteko pixuarekin, hau takorik gabe jolasteko egokia. Bere pixua dela eta hasiberrientzat ez da gomendagarria. “Toke erdiko pilo-
ta”, oso gogorra ez den tokeko pilota dugu hau. Eta lauga-

rrena, “Toke bereziko pilota”, lehiaketetarako araututako neurri eta pisuekin. Gogorra da eta takoekin erabiltzen da.

Zeintzuk dira erabiltzen dituzun lehengaiak?

Pilota “goxua” egiteko, pilota saltaria deitzen zaien gomazko borolbiltxoekin hasten gara; ondoren, artilea jartzen diogu gainean, eta horren gainetik haria; bukatzeko, larrua. Orain dela urte batzuk pilota saltarien ordeztatu, latexezko eskularrue-
kin, hau da, sukaldean erabiltzen diren eskularru horiekin tira luzeak egin eta oinarria egiten hasten ginen. Gaur egun ez, saltariekin moldatzen gara. Pilota “goxua” egiteak ez dauka inolako sekreturik. Ordea, “pixuzko pilota goxua” egiteko, plastikozko bola bat erabiltzen dugu, gainean goma jarri eta ondoren artilea eta haria, bukatzeko, pilota osatzeko, larrua josi. “Toke erdiko pilota” egiteko, plastikozko bola hartu, gai-
nean goma jarri eta ondoren artile birgina jartzen diegu, eta ondoren haria eta larrua. “Toke bereziko” egiteko, plastikoz-
ko bolaren gainean latexezko geruza jartzen diegu eta ondo-
ren artile birgina. Honen gainetik jartzen diegun hariak kotoiz-
koa izan behar du. Larruak ere tratatu berezia jasotzen du. Pilo-
ta hauek egitea ez da erreza, teknika behar baita.

Lehengai hauek bereziak al dira?

Alde batetik, “toke erdiko” pilotak eta “toke berezikoak” egi-
teko erabiltzen dugun artileak birgina izan behar du eta haria
ere kotoizkoa. Bestaldetik, erabiltzen dugun latexa egoera

**Lau pilota mota egiten ditugu:
pilota goxua, pixuzko pilota goxua,
toke erdiko pilota eta toke bereziko**

Euskal Herriko artisauok “HASERRE NAGO” esaten dugu artisautza sektorea sufritzen ari den egoerarekin minduta

likidoan ekartzen dugu, ondoren, molde batzuetan jarri eta sikatzten denean tira luzeetan mozten dugu. Horrela, tira hauek prest daude plastikozko bolari eransteke. Larruari dagokionez, pilota “goxuak” egiteko erabiltzen duguna ardiena da, eta besteak egiteko ahuntzen larrua erabiltzen da. Hala eta guztiz, pilota bakoitza egiteko larruak jasotzen duen tratamendua ezberdina da. Bestalde, josteko erabiltzen dugun haria nylonezko haria da eta gainera argizaria emanda dauka. Jostorrazak ez dira berezi-bereziak, punta triangeluarrekoak dira eta edozein mertzeriatan erosi daitezke. Horrez gain, gaur egun larrua mozteko molde handiak erabiltzen ditugu, eta aldi berean hamar bat ateratzea posible da. Lehen, eskuz egiten genituen banan banan.

Eta ekipamendua eta tresneria?

Ez ditugu oso tresna bereziak erabiltzen; mahai eta aulkiak, guraizeak, neurgailua, aliketak, grapagailua, zapatagileen mailua, jostorrazak...

Zein pauso eman behar dira pilotak egiteko?

Lehen esan dudan bezala, pilota “goxuak” egiteko ez dugu teknika handirik behar, baina, artilea eta haria jartzeko orduan kontuan izan behar dugu haria zein artilea norabide guztietara jartzen ari garela, eta pilota borobil borobila gelditu behar dela. Pilota “goxua”ren prozesua haxe litzateke: hasieran pilota saltaria hartu eta artilea jartzen hasiko ginatke norabide guztietan. Tamaina zehatz bat hartzen duenean, haria jartzen hasiko ginatke hau ere norabide guztietan. Borobil-borobila gelditu behar da. Ondoren, larrua hartu (hau biguna egon behar da erraz josteko) eta prestatzen hasiko ginatke. Larrua eskuz josten dugu eta kontuan izan behar da jostura barruruntz gelditu behar dela. Ondoren, pilota mailuarekin kolpatuko genuke jostura leuntzeko, eta amaitzeko zaldi-gantza ematen diegu.

Zenbat denbora pilota bat egiteko?

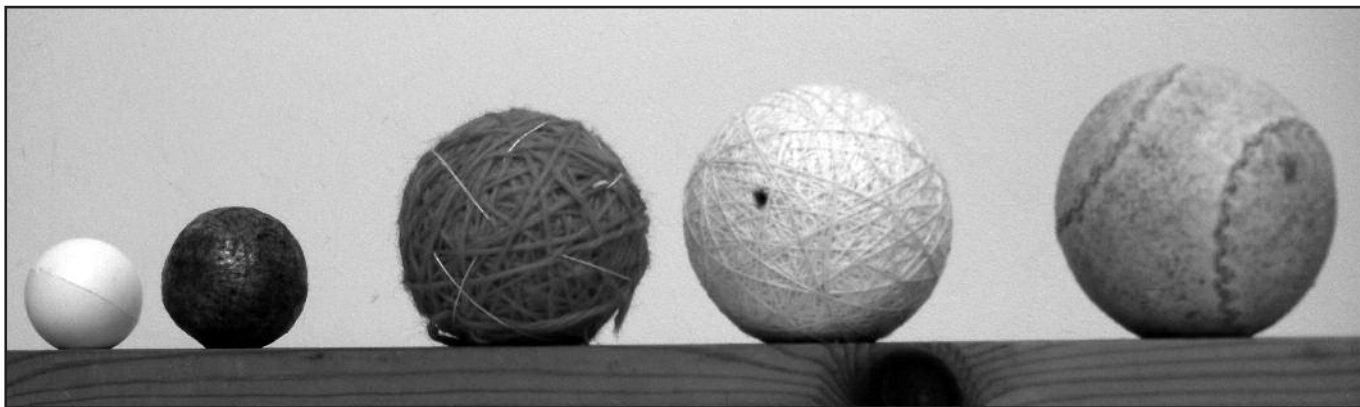
Pilotaren arabera, baina, pilota bat egiten hasten garenean ez dugu prozesu osoa egiten, hau da, pilota egiten hasi bai, baina, erdi bukatuan uzten dugu. Adibidez, latexa jartzen diegunean atseden hartzen utzi behar dugu.

Pilotagileok edo artisauok orokorrean nola ikusten duzue zuen etorkizuna?

“Haserre nago”, horrela sentitzen gera gure egoerarekin. Hau

dela eta, artisautza sektorea sufritzen edo jasaten ari den egoerarekin minduta, Euskal Herriko artisau talde bat osatzea erabaki genuen eta erakusketa berezi baten bidez gure haserrea adieraztea bururatu zitzaigun. Beti ere elkarrizketara eta gogoetara bultzatuz. Plataformari “Haserre nago” izena jarri genion eta nahi duenak gure lanak, kexak... ikus ditzake helbide honetan sartuz gero, <http://haserrenago.blogia.com/>. Hogeita hamabost artisau profesional bildu ginen eta erakusketa honetan bakoitzak erabili ezin zitekeen pieza edo eskulan bat egin zuen. Horrelaxe erakutsi genien guztiei gure desadostasuna eta sentitzen duguna. Ahaztuta eta baztertuta sentitzen gara, nahiz eta askotan erakundeen aldetik hitz goxoak jasotzen ditugun. Hitz goxo hauen atzetik, bapatean laguntzak moztea erabakitzen dute, negargarria da. Horrez gain, artisau azokak prestatzen dituztenean ere, ongi begiratu beharko genituzke zeintzuk diren benetan artisauak, erdiak pieza industrialak eta birsalmentak baitira. Gaitzesgarria da azoka hauetan ikus daitekeena, non daude ba artisau lanak? Zer da hau? Artisau piezak egiten direnean, gure maitasun guztiarekin egiten ditugu, agian pieza horiek munduan bakar-rak dira, ez dago beste bat berdina. Pieza bakoitza bakar-ra da, baina hori benetan baloratzen al dugu? ✕

http://kalaputxi.blogspot.com

dagoeneko interneten kontsulta daiteke Kalaputxi

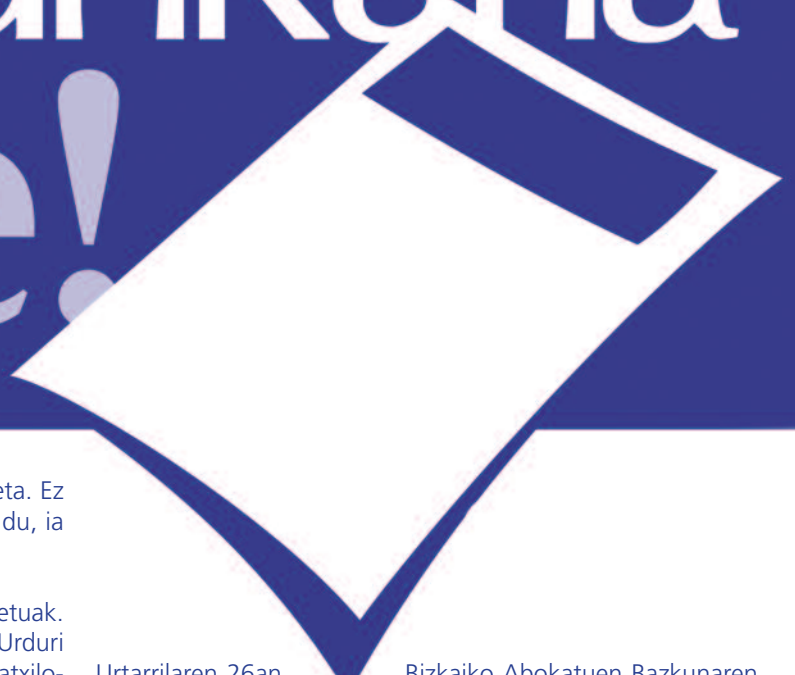
Interneteko nabigatzailean goiko helbide hori idatzita, **Kalaputxi**ren blogean sartu ahal da munduko edozein txokotan dagoela ere aldizkaria pantailan ikusi nahi duena. Gainera, argitaratu berria den aldizkaria ikusteaz gain, aurretik argitaratuta dauden aldizkariak ere kontsultatu ahal izango dira (momentuz, abuztutik honakoak).

Aldizkariaren azalaren azpian dagoen **sakatu hemen** oharrean (1) klik eginda <http://issuu.com/kalaputxi/docs/kalaputxiXX> tokian sartuko gara, eta han zabalik izango dugu aldizkaria, orriz orri ikusi ahal izateko. Issuu tokiaren pantailan, eskuinaldean (2), beste hilabeteetako aldizkariaren azalak ikusiko ditugu. Aukeratzen dugunaren gainean saka, eta pantailan agertuko zaigu begiratu nahi dugun aldizkaria. Issuu orri honetan 2009ko urtariletik honako aldizkariak ikusi ahal dira.

Erosoago irakurtzeko, issuu orri horretan gaudela, ematen zaizkigun aukeretan fullscreen (3) saketuko dugu aldizkariaren orriek gure ordenadorearen pantaila betetzeko. Pantaila horretan gaudela, orriz orriz zein orri jakin batera zuzenean jotzeko aukera emango digute ikono batzuek eta besteek (4).

Azkenik, blogak eskaintzen dituzten aukerez gain, **Kalaputxi**ren blogak bide berri bat eskaintzen du harremanetarako, helbide elektroniko berri bat: **kalaputxi2001@gmail.com**.

Egunkaria libre!

Abenduaren 15ean hasi zen Egunkaria auzia-ren epaiketa. Ez dira saio asko izan, guztira sei, baina denborak luze jo du, ia bi hilabete.

Epaiketako benetako protagonistak izan dira bost auzipetuak. Hasieran hitza hartu zutenetik azkeneko hitzeraino. Urduri iritsi ziren, hasierako deklarazioaren beldur. Bazekiten atxilotaketa aldiko oroitzenak berpiztea ez zela samurra izango. Hala gertatu zen, defentsarako abokatuak egindako galdeketa puntu horretara iristean trabatu ziren, hunkitu ziren, ahotsa urratu zaitzaizen, baina korapiloa askatu zutenean, lasaia go gelditu ziren. Hortik aurrera, arretaz jarraitu dute epaiketa osoa, baita guardia zibilen perituek beren kontrako tesiak aurrez aurre errepikatu dituztenean ere. Edo guardia zibilen ahotan "tratu normal eta egokia" jaso zutela entzun dutenean.

Akusatuen abokatuak lan handia eta zeregin garrantzitsua izan dute epaiketa osoan. Auzipetuen galdeketa ondo presatuak eraman zituzten, akusazioen funtsik eza agerian uzteko, baita auzipetu bakoitzaren nortasuna erakusteko ere. Zehaztasuna eta sinesgarritasuna zainduz.

Akusazioen bi abokatuen artean, Dignidad y Justiciaren elkar-tekoena izan da aktiboena. Bi abokatu horien helduleku bakarra Guardia Zibilen txostenak izan dira, eta horien menpe aritu dira ondorioak ateratzeko orduan ere.

Fiskalaren papera diskrezioz betea izan da. Miguel Angel Carballo fiskala bertan zegoela ahaztu zitzaion bati baino gehiagori. Fiskala oso bigarren planoan izan da epaiketan. Auzipetuei ez zien galderarik egin, ezta lekukoei ere. Perituen galdeketa agertu zen, labur eta zehatz, baina zorrotz ere bai. Baina ondorioen txostena egiteko orduan lehen planora jauzi egin zuen. Landuta aurkeztu zuen, epaiketan jasotako adibide ugari osatuta eta sutsuki defendatu zuen auzia behin betiko ixteko eskaera.

Javier Gomez Bermudez epaimahaiburuak nortasun handiz gidatu du epaiketa osoa. Auzia ondo aztertuta eraman delako irudia eman du. Auzitegi Nazionalako ohituratik urrun agertu da epaiketan auziari buruzko bisitak onartu dituenean.

Urtarrilaren 26an, Bizkaiko Abokatuen Bazkunaren ordezkari bat errezibitu zuen, eta otsailaren 1ean, bost minutuz, Gipuzkoako Batzar Nagusietako ordezkari bat.

Guardia Zibilen txostenen egileei ez zaie protagonismoa falta izan epaiketan, akusazioen oinarri ziren eta. Hitza hartu duten bakoitzean, lekuko gisa zein peritu gisa aritu dira. Ez dira bakarrik egon, Guardia Zibileko goi kargu bat izan dute ondoan.

Epaiketako beste protagonista nagusietako bat publikoa izan da, auzipetuei babesa eman dien jendea. Senide eta hurbilekoak saio guztietan izan dira haien ondoan. Hauetaz gain, ordezkariak sindikal, sozial eta politikoak ere eman die euren babesa. Zer esanik ez, Bilboko manifestazio jendetsuak, astero elkarteratzeak eta han hemenka antolatu diren ekitaldiak. Elurra eta hotza izan dute bidean, baina senide, lagun, lankide eta euskal gizartearen beroa ez zaie falta izan bi hilabete hauetan.

"Orain absoluzioa, gero justizia" aldarrikatu zuen Martxelo Otamendik Berria.info-n, baita ere argitu du zer kalteordain jasoko litzuketen pentsatzen ez direla jarri, epairik ez delako izan oraindik eta ez dakitelako bost auzipetuak libre aterako diren.

Egunkaria-ren aurkako epaiketa "teknikoki ondo" joan dela esan du Otamendik, "fiskalak berak ere absoluzioa eskatu duelako" eta, itxaropentsu dauden arren, "itxaropen neurtua" dutela aitortu du. Urteotan jasotako elkartasuna eskertu du Otamendik, eta "gehien, kaleko jendearenak hunkitu" duela azaldu du. Otsailaren 1ean bukatu zen Egunkaria-ren kontrako epaiketa, eta Auzitegi Nazionalaren epaiaren zain gelditu dira Joan Mari Torrealdai, Iñaki Uria, Martxelo Otamendi, Xavier Oleada eta Txema Auzmendi.✕

Iturria: www.egunkaria.info

***Hainbat eurodiputatuk "Egunkaria auzia"ren
absoluzioa eskatu dute***

ZESTA PUNTA ESKOLA ERREBOTERAINO!

Zesta jaialdia eta zestalarí ohiei omenaldia izango da

Zesta-punta kirolak historia luzea du Mutrikun. Mutrikuar askok agertu dituzte euren abileziak profesional mailan mundu guztiko frontoietan, baina oinarri sendoa behar izaten da fruitu garrantzizkoak jasotzeko, eta hori izan zen Mutrikuko frontoia urte askotan: haur zestalariz betetako baratza ederra. Egun, oster, profesional bidea zaila ikusten den honetan, baratza horretan ere beharra ikusten dute zenbaitzuk, eta zesta-punta eskola berrindartu asmotan dabilta. Profesional bidea hor izanik ere, soilik kirol arlotik begiratuta merezi duela diote Mutrikuko frontoian ahaleginak egitea.

Hori dela-eta, martxoaren 7a aukeratu du talde horrek zesta-punta eskolari bultzada bat emateko, eta frontoian izango den jaialdi bat prestatzen ari da. Talde horretan ari diren bi, Isidro Lekube eta Jon Mendizabal "Goxerri", etorri zaizkigu Kalaputxira antolakuntzaren berri ematera.

Zertan ari zarete? Zein da zuen asmoa?

Poliki-poliki zesta puntaren galera ikusten ari gara gure herrian; alderantziz, kirol honetan historia gutxiago duten beste herri batzuk aurrera egiten ari dira, bai praktikatzen dutenen aldetik bai instalazioetan. Egoera hau ikusirik, zesta punta eskolari bultzada bat emateko asmoarekin, otsailaren 7an eguerdiko 12etan frontoian izango den jaialdi berezi bat prestatzen ari gara. Bi helburu bete nahi ditugu jaialdi horrekin: herritarren babes handitzea zesta-eskolari eta omenalditxo bat egitea euren bizitzaren une

zabal baten pilota ardatz izan duten per-tsona batzuei, gaurko gazteentzat euren kirol praktikan eredu izan daitezkeelakoan.

Nola egituratu duzue jaialdia?

Esan bezala, otsailaren zazpian eguerdiko hamabietan izango da, eta omenduen zerrenda alpatzetik hasiko gara: Estanislao Maiztegi "Piston" eta Jose Maria Ituarte "Batakon", zestan Mutrikuren ikur izan zirenak; Luis Mari Altuna "Etxetxiki", Jose Mari Beristain "Mendixa", Xabier Astigarraga eta Fermin Egaña "Etxezabal", gure artean ditugun pilotariak; eta, azkenik, Jose Ignazio Urkiri, Danok Bat pilota elkartearen hainbeste lan egindakoa. Lehenengo bien kasuan euren familiakoak izango dira orogarriak jasoko dituztenak.

Lehenengo partidua zesta-eskolako lau gaztetxoren artean izango da, eta, ondoren, kiniela bat jokatu dute pilotari hauek: Andoni Oianguren, Txomin Ramirez, Josu Beitia, Joxemi Gutierrez, Jon Mendizabal eta partidua nagusian jokatu dute. Partidu nagusia orain punta-puntan dauden lau pilotariaren artean jokatu da: Lander eta Felix, Egiguren eta Urrutiaren aurka. Bukaerako ustekabekoren bat eman nahian gabilta; ez dugu ezer ziurtaturik, baina uste dugu zesta utzitako zenbaitzuekin zerbait dotorea antolatzeke gai izango garela. Arazoa gerriko "kozkorra" handitu zaiela askori, eta praka zurien brageta ezin lotuta dabiltzala; ea nola atontzen ditugun euren parte nobleak behar bezala estaltzeko. Izerdiak kendu ondoren, bazkari baten elkartuko gara.

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

Edari

biltegia

Inarrainraegi

Tel./faxa: 943603938 - Elxekoa: 943603893 - Sakelekoa: 609413306 - "Mencai azpi" - 20830 MUTRIKU

Non izango dira salgai jaialdi horretarako sarrerak?

Ez. Ez da izango sarrerarik. Nahi duen guztia doan sartuko da jaialdira; agian, saskiren bat pasatuko dugu jasotzen den dirua zesta-eskolara zuzentzeko. Diru kontuak aipatu ditugunez, esan nahi dugu Danok Bat elkarteari ere bultzada bat eman nahi diogula, eta egun horren inguruan ahaleginduko garela bazkide berriak egiten. Ematen diguzuen aukera hau aprobetxatuko dugu, Kalaputxi bozgorailu bezala erabiliz, urteko kuota 10 eurokoa dela esateko, eta bazkide bezala horrek ahalbideratzen duela JAI-ALIVE enpresak antolatzen dituen partiduetak %50eko deskontuarekin ikusteko.

Aipaiezaguzue zerbait omenduei buruz...

Jose Ignazio Urkiriren kasuan denok dakigu Danokat Elkartean barruan nolako lana egin duen pilotaren alde, eta bere pertsona nahi ditugu omendu, baita ere, inguruan izan dituenak, berak bezala, lan eskerga egiten. Luis Mari, Joxe Mari, Xabier eta Fermi buruz, zer esan? beste pilotari askok bezala jardun izan dutela hemengo eta atzerriko frontoietan zintzotasun osoz euren lanean, eta eredu beharko luketela izan gaurko gazteentzat kirolari bezala; ez baita txantxa, Altunaren kasuan bezala, 48 urterekin frontoietan duintasunez jokatzeko egotea.

Gauza zailagoa da "Piston" eta "Batakon" ena kontatzea. Beste denborak ziren. Mexiko eta Kuban bizi izan zituzten euren kirol unerik onenak. Denok ikusi izan ditugu euren argazkiak munduan ezagunak izan diren pertsonekin; baina, pare bat anekdota kontatuko ditugu euren izaerak marrazten dituztenak: zeharo ezberdinak.

Kuban zeudela, frontoiko lanak bukatu ondoren, "Piston" afaldu eta kabaretera joaten omen zen. Ama joan ei zitzaion bisitan "Piston"i, eta lagunek: "Orain jai daukak! ezin izango haiz kabaretera joan". Baina Estanisek partidua bukatu, amarekin afaldu, eta biak kabaretera! Diru tantarik gabe alde egin behar izan zuen Kubatik erreboluzioa garaile atera zenean, baina Floridan ere poliki-poliki bitzta aurrera atera eta maila sozialean gora egin

zuen.

"Batakon", ostera, partidua bukatu ondoren arrantzara joaten omen zen txaluparen baten. Behin, pilota utzi eta Mutriku bizi zela, Mario Moreno "Cantinflas" mundu mailan ezaguna izan den aktore mexikarra eta Jorge Negrete mexikar "ranchera" kantari aparta Goiko Plazan azaldu omen ziren "el divino sonambulo"ri espresuki bisita egitera, eta Jose Mari Ituartegatik galdetu omen zuten. Norbaitek etxeraino lagundu (gaurko Goiti-Behera tabernaren goiko solairuan) eta Gloria emazteak harrera egin ondoren mutiko bat bidali omen zuen moilara senarrari adierazteko nortzuk etorri ziren bisitan. Handik lasterrera etorri omen zen mutikoa Ituarteren aginduekin: Joan zitezela biak moilara, txalupan egongo zela euren zain.

Anekdota nahiko adierazgarriak bien izaera agertzeko eta zein nolako mailatan bizi ziren ezagutzeko.

Zer eskatu nahi diozue Kalaputxiko irakurleari?

Profesional bidea asko mugatuta dagoen arren, lehenarekin konparatuta zestak, gure herrian duen tradizioagatik, aurrera egitea merezi duelakoan gaude. Bideetako bat Danok Bat elkarte indartzea da, gure ustetan; beraz, bazkide egitera animatzen zaituztegu irakurle guztiok, eta ea otsailaren 7an frontoian elkartzen garen.

Gu jaialdiko sorpresaren zain geldituko gara; ea irritxo batzuk ateratzen zaizkigun...

**MARTXOAREN 7AN, 12ETAN
ZESTA JAIALDIA
MIRUAITZ PILOTALEKUAN**

**JATETXEA
LANDETXEA**
apartamenduak
bezeroentzako
aparkalekua

**eguneroko
menua**

**berezitasuna
txerri txikia**
(enkarguz erreta, edo frijitua)

Laranga auzoa · Mutriku · Tel. 629105733 · luis@pikua.es

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

OKELAR anaiak

bertsopaper sariketa

Zaharra zara Mutriku

Xabier Astigarraga Pagoaga (2. saria)

Doinua: Norteko ferrokarrila

1. Mila berrehun ta bederatzian
sortu ziren aliantzak
nonbait Alfonso zortzigarrenak
itsasertz hau nahi eurentzat
irabaziak gehitu zituzten
merkataritza ta arrantzak
herri gutuna idatzi zuen
"Villa de Motrico"-rentzat

2. Halaxe lortu zuen Gaztelak
itsasora irteera
Mutrikuk berriz Astigarrabia,
portua ta erribera
kanpoko ontziei arrain kargako
zergak kobratu gainera
ta bertakoak itsaso handira
balea bila atera

3. Arraunlariak ta arponerua
patroian agindutara
omua lotu txalupari ta
gero intxirrixan laga
kanpaiak jo ta denak portura
balearen subastara
irabaziak arrantzaleentzat
ta kontzejuarentzat paga

4. Garai haietan lan penazena
saldu ta ondorengoa
bizar garbitzen ta gantza urtutzen
aritzen zen gehiengoa
zatitu eta gazitzen ere
behar zen lagun mordoa,
baleari hain estu lotuta
pasa zen erdi aroa

5. Erdi Aroa amaitzear ta
burdinolak jaio berri
Deba Garaitik Atlantikorantz
burdina jeisten zen sarri,
errege jaunak errenteria
Astigarrabian jarri
eta bertatik pasa behar zen
kargari zergak ezarri

6. Zerga hoietatik Mutrikurentzat
hoge mila marabedi
eraikitze harresia ta
jauregiak jauntxoeri
baina XV ta XVIgarren
mendetan zenbat tragedi
hiru aldiz erre bait zen Mutriku
bere etxe ta jauregi

7. Nahiz ta Mutriku hondamenditik
zegoen irten berria
Peñafloridak ekarri zuen
erregearen berria
igo zirela inpuetuak ta
gariaren salneurria,
egoera hura jasan ezinik
matxinatu zen herria

8. Konpondu ziren sinatutako
kapitulazioetan,
herria berriz hazi ta hazi
ari zen bere horretan
XVIII, XIXgarren
mende emankor haietan
udala eta eliza jaso
zituzten plazaren bueltan

9. Bi Karlistadak pasa bezala
XXgarren mendea heldu
errepideak egin zituzten
herri loturak ugaldtu
Saturrarango bainuetxera
beraneanteak hurbildu
herrian berriz lehendabiziko
arrain kontserbak zabaldu

10. Kontserbagintza ta bainuetxeko
turismoaren boladan
gerra zibila heldu zen eta
herriko poza eraman
emakumeen presondegia
bihurtu zen Saturrarango
ta diktaduran Frankoren mende
40 urte iragan

11. Azken urtetan egin dituzte
etxeak eta dikia
arrantzak beheara, herriak berriz
galdu du lehengo eitia
hurrengo urtetan zer izango den
nahiz zaila den jakitia
zortzirehun urte bete dituzu
ene Mutriku maitia!

2009

Gazteen mailako saridunak
-Jone Alberdi Ballina eta Aitor Servier Etchechuri-
eta helduen mailako saridunak
-Arrate Illaro Etxebarria, Xabi Astigarraga Pagoaga,
eta Juan Mari Agirrezabalaga-
Roman Okelararekin batera.

Bizitzaren aldaketa

Juan Mari Agirrezabala “Erdikua” (mutrikuar onena)

1. Mundu honetan garrantzitsuak errazoiak ta emaitzak gauza on asko galduak dira ugaldtu zaizkigu gaitzak lasaitasunak alde egin du balioa galdu hitzak zer aldaketa egiña digun geure denboran bizitzak

2. Idiei aida diar egiñaz eta astuari arre auzo lanean egiten gendun hainbat saio zenbat barre ilusiotan aberats giñan nahiz diru aldetik pobre oiñez ferira, oiñez mezeta halare denbora sobre

3. Erromerian edo errondan hainbeste dantza egiñez neska laguntza izango ote zan haintxen gogoz jakin miñez prestu jakiñik ordu batzutan joan beharra zala oiñez atzerarikan etzan egoten nahiz biderikan jakin ez.

4. Igual zan izan Joxe Patxiko igual zan izan Bixente nahiz eta aje haundia eduki hurrengo goizian tente astua edo idiak hartu soloraiño derrepente ahalegin dana egiten gendun nahiz da sufritu dexente

5. Gaur berriz asko egin behar da saiatu behar gogotik gehiago eta hobeto jardun igual esaten ondotik negoziua ondo badua askori etxaie inportik gero ezbehar ta disgustuak etortzen zaizkigu hortik

6. Gabaz lo gutxi egunez berriz zeregin hoietan presak gehiegiak batzuek hondatu beste batzuk berriz esak gutxienean bete ditzagun eguneroko amesak edo bestela uste gabeen hondauko gaitu estresak

7. Urte gutxitan badegu hemen halako bentaja pila halare itxaso eta lurrean ondo izatea zaila beharrezkoa ordenadora zer esanik ez mobila holaizen ere giza artea ez dago bate trankila

8. Gripe A ere etorri zaigu nunbait indartsu ta tinko desegin edo aldeko aldu ez alda izango betiko krisisa ere beldurtzekoa zer ote dan etorriko pozikan igual egongo dira makiña bat politiko

9. Klean berriz ikusi nahi ez argazkietan presoak hainbeste gazte bide txarretik kezkatuak gurasoak emakumeengan indarkeria zer nolako arazoak gaur eguneko albiste asko ez dira bate gozoak

10. Bukatu ziran buredi irrintzak berdin garo ebateak mendi zelaia ikusten dira zaziz ta otaz beteak kaian arrantza ontzien orde z ugaltzen doaz yateak nahiko gogorak ez al dijoaz azken aldiko urteak

11. Bizimoduai aurre egiten ez da erreza oraintxe zenbat bikote tristerik dagon nahizda elkar asko maitxe prestamo asko dirua gutxi gero zenbat malaletxe da arriskua geratzekoa ez diru eta ez etxe

12. Dudarik ezta aurrerapenak beharrezkoak baidia nola zuzendu nora eraman hor egon leike aldia oraindiokan jarriko dute ilargiraiño tranbia baiña zertako degu mundua ilusiorik gabia

MUTRIKUKO ESKOLAREN SORRERA

IDAZLUMATIK ORDENAGAILURANTZ (2)

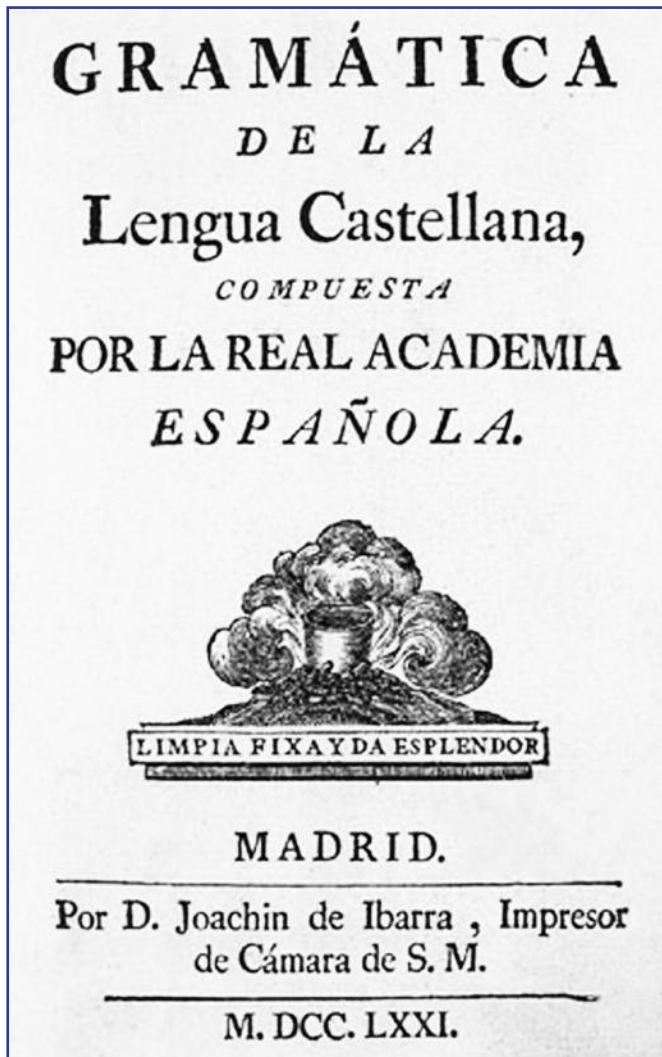
Garaian garaiko gizartearen beharizanei erantzuna ematearren, sorturiko eskolak, ezinbestean, heziketa hedatzeaz ardura hartuko zuten gidari jantzien beharrea zeuden; maisuak, alegia. Gaur egun horren begirunez babesten dugun irakaskuntza, ordea, ezin aldera genezake harekin, behinola eskolak aurrera egiteko eta oinarritzko beharrak betetzeko maisuek maizegi egin behar izaten zituzten ahalegin nahiz eskariei erreparatuz gero. Maizegi sufritu zuten utzikeria zein arretarik eza, heziketarenganako maitasunak zirikatutik, eta nekez izan zutelako bakerik hazi umotua esku arduratsuetan utziz, hurrengo belaunaldiak ikasiagoak izan zitezen bide golutua utzi arte. Ez zen ez, zorionez, ahalegin hutsala izan.

Eskolak, XVII. mendean jardunbidea abiarazi zuenetik, bere ibilian sendotze bidean jarrirek ere, aldakuntza doiak baizik ez zituen ezagutu XIX. mendeko lehen laurdena bitar-

tean. Garaiko gizartearen premiazko beharrei erantzutea xede zuen eskola eredu hartan, beren prestaketa aldian irakasleek ez zuten gai teorikoei buruz taxuzko ia ezer ere jasotzen, jakintza praktikoan oinarritzen zutelarik irakaskuntzaren funtsa. Landu beharreko edukiak, beraz, oinarritzko heziketak eskaini zitzaizkien irakurketa, idazketa, idazkera nahiz kontugintzara mugatzen ziren; hauekin, orobat, albora ezineko kristau ikasbidea nahiz gizalegezko jardunbideak ere jorratu behar zituzten. Urteetako ibilbideak, bestalde, eskolaren barne antolaketa ildoak zehaztea ekarri zuen. Horrela, hasi berriek irakurtzen ikasten ari zirenen taldean murgilduz ematen zituzten hastapen urratsak, helburua hizkien ezagutza eta irakurketan moldatzea izanik. Maila hau menderatutakoek idazketa, idazkera (kaligrafia) nahiz zenbaki ariketak lantzen zituen talderako jauzia egiten zuten, eta, hauen artean, azkarrenek garaian erabili ohi zituzten hizki molde ezberdinen idazmenean jantzen joateko parada ere izaten zuten. Kontugintzan, azkenik, batuketak, kenketak, biderketak eta erdi zatiketak (zenbaki batekin) zein zatiketa osoak (bi edo zenbaki gehiagorekin) menderatzen jakitea zuten azken jomuga. Ikasle argienak, biltzen zuten heziketaz gainera, gerora baliagarri gertatuko zitzaizkien gaitasunetan ere prestatzen ziren: idazteko hegazti lumak moztu eta egokitzen, tinta ontziak atontzen, paperak leuntzen, gutunak idazteko nahiz hauek ixteko erabiltzen zuten zigilua moldatzen edota kontu liburuak erabiltzen. Nolanahi ere, esan, idazten ikasten aritzeagatik irakurketagatik bi halako ordaindu behar izaten zutela eta hiru halako kontugintzara joz gero. Guztiek ez zuten, beraz, oinarritzko ikasketak bukatzearen hautua egiten, hainbaterik irakurketa menderatzean uzten zituzten bitartean, zenbaitzuek, urrats bat gehiago emanez, idazmena berengantzeraino luzatzen zituzten.

Eskolak eskaini ohi zituen edukien nondik norakoei begiratu eman ostean, kirika egin dezagun eta ezagutu, une batez bederen, XVII. mendeko Mutrikuko eskolan betebeharrak horretan aritu zen maisu andana. Hasieran, 1628an, Domingo Hubeeren eskuetan utzi zuten eskola, eta 1635era arte jarraitu zuen honen gidaritzapean. Simon Mizkiak (1595-1656) 1636tik 1645 urtera bitartean izan zuen eskolaren ardura. Hurrengo bi urteetan Antonio Korostolari (1604-1648) eskualdatu zitzaion eskolaren gidaritza. Aldi horretan, berriz, maisu lekua hutsik geratzean, 1648an eskolak, antza denez, ezegonkortasun alditxoaz ezaguturik, Joan Mendiaraizen (1627-1705) zein herriko apaiz zen Gregorio Lizaranzuren (?) artean gidatu zuten, urte erdi banaz arduratuz. Hurrengo urtean, Francisco Brebilla (?) iritsi zen, 1649ko urtarillaren lehenengotik 1652ko apirilaren bukaera arte aritzeko. Menderaren bigarren erdiari erreparatuta, berriro ere Gregorio

Lizaranzu apaiza ageri zaigu lanean, bigarren jardunaldi hau 1651ko maiatza eta 1659ra arte bitartean luzatuta. Honek lagatako hutsunea betetzeko, 1660 eta 1665 urteen artekoa, Ignacio Urkieta (Elgoibar, 1633- ?) apaizak eutsi zion herriko gazteei heziketa emateari. Joan Bautista Zubizarreta (Azkoitia, 1644- ?) apaizak, haren lekua hartuz, hogeita bederatzi urte luze eman zituen, 1666tik 1694ra, alegia, gazteekin aritzeko horren egonarri handia eskatzen duen lan atsegin bezain arduratsuan. Mendearen hondarrean, azkenik, Joseph Urizarrek (?) 1695-1696 urteetan eta ondoren Tomas Garatek (1656-1724) lekukoa hartuz 1704ra bitartean gidatu zuten, mende berrian herriko irakaskuntzak beharrezko jarraipena izan zezan.

XVIII. mendean abiatzeaz batera, alabaina, eskolaren euskarri nagusia zen fundazioari arazoak ateratzen zitzaizkion bidera. Izan ere, Felipe V erregeak 1705eko otsailaren 13an jaulkitako Pragmática izeneko legearen kariatz, kredituak zituzten ondasunek, hauen artean iragan mendetik indarrean ziren Maria Arriolaren ongintza ekintzetarako ezarriak zeudenak, ematen zituzten interesetan murrizketa jasan baitzuten. Horrela, urtebete beranduago, aldi hartan Santiago militar elkarteko kide zen Pedro Idiakez (Azkoitia, ?-1714) fundazioaren buruak, zeuden-zeudeneko laguntzak berrikusi beharraz jakinarazi zion udalari. Gauzak horrela, herriko agintariak auziaz eztabaidatuz, aho batez onetsi zuten murrizketa lau apaizgaitzatzat izan ohi zen laguntzari ezar diezaiela, maisuarentzat zenak bere hartan jarraitu ahal izateko. Ongintza

ekintzaren bermatzailea Iruñeko gotzaindegia zenez, Felipe Ignacio del Campo alkatea, Antonio Gaztañeta garai hartan jenerala zenarekin hara jo, beren erabakia onar zezaten zenbait elkarrizketa burutu eta onespena erdietsi ahal izan zuten, apaizgaien artean onuradunak erdira jaitziz. Ordutik aurrera, bi apaizgai onuradun izango ziren, maisuarentzat izendaturikoa bere hartan utzita.

Mutrikuko eskolak, urteetako ibilian gertaera ezberdinak bizi izan zituen. Horietako bat, 1729ko urtarilaren erdialdean 1705az geroztik maisu genuen Joseph Mugerzak (Elgoibar, ?-1741) nozitu zuen jazoera etsigarria. Udalak, Antonio Aramendi kapitain eta alkatearen bitartez, indarrean zen eskola arautegia behar hainbateko zorrotasunez bete ez izana egoztean, Mugerzak zera ihardetsi zuen bere alde: "gazteekiko betebeharretan eginiko nire hutsegite bakarra, zigorra ezarri orduko, gazteek, Pedro Ignacio Montalibetek, udalak 1727an harturiko erabakiz urte horretan itxita edukirik ere, hurrengo urtean, udalaren zabarkeriagatik, berriro zabaldutako eskolara ihes egin izana da". Maisu bezala zegozkion ardurei erantzungo bazien, nahitaezkoa zen "Montalibeten eskola guztiz debekatua izan dadin, horrela izanez nabaritutako baitu berorrek eskatzailearen egiazko jokabidea bere betebeharretan". Udalak zera ebatzi zuen auzia bideratzeko: "gazteen zerrenda egin, eskolarako ordua eman, gurasoen bidez lanean hasi ote diren jakin eta, horrela ez izatean, bila joan zigortuak izan daitezten. Irakats diezaiela maisuaren nahiz nornahi pertsona helduren aurrean errespetuz egoten eta gaztelaniaz hitz egiten; ikas ditzatela otoitzak nahiz kristau ikasbidea eta jai egun guztietan meza nagusira, bezperetara zein arrosariotara joan zitezten gidatu. Irakatsi irakurtzen, idazten eta kontuak egiten eta ez ditzatela horrenbeste jai izan; azoka eguna (Santa Ageda egunekoa), Ostegun zein Ostiral Santuak eta Madalen jaietako hiru egunak aski baitira. Maisua ager dadila egunero eskolara, laguntzailearen eskuetan utzi ordez, maiz egin bezala". Udalak, bestalde, Pedro Ignacio Montalibeti etxeko eskolan aritzeko debekua ezarri zion, herrian bi eskola izateak heziketari kalte baizik ez ziola egingo adieraziz.

Mende beteko ibilbideak emaniko bermeak eta honen egitekoaren garrantziaz jabeturik, gure maisuek gogoz eutsi zioten irakasteari, gabeziak gabezia, garaiko gazteek heziketa duina izan zezaten.

Jose Angel Lizardi

INFORMAZIO ITURRIAK:

Mutrikuko Udal Artxibategia eta Gipuzkoako Elizbarrutiko Artxibategia

Rafael Lopez Atxurra: Historia de las instituciones educativas en Euskal Herria

Juan A. Lorenzo Vicente: *Perspectiva histórica de la formación de los maestros en España*

AMAIA

Zorionak etxeko printze-sari otsailaren 14an 6 urte handi egin dituelako! Muxu handi bat etxeko danon partez, bereziki Ainhoaren partez.

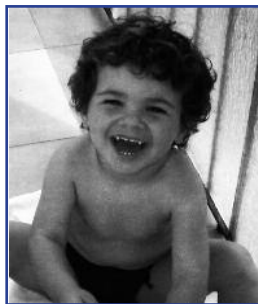
ARANTXA

Zorionak amona, zorionak izeko! Akordatu gara zure urtebetetzia izan dela, e! Familixako danon partez, zorionak!

MAIALEN

Zorionak Maialen, martxoaren 3an 6 urte egingo dituzulako. Muxu haundi bat etxeko guztien eta batez ere Mikelen partez.

JULEN

Zorionak gure etxeko txipistiñari otsailaren 12an bere urtebetetzea izan da-ta! Manu, Karmele, Toño, Leire eta Aitorren partez, zorionak!

ANE eta UNAI

Otsailaren 24an eta 27an, zuen urtebetetze egunetan, ZORIONAK etxeko denon partez!

LARRAITZ eta LAIDA

ZORIONAK gure sorgintxo pirulintxoari. Matxo haundi bat eta ondo ondo pasatu zure laugarren urtebetetzean.

AINHOA

ZORIONAK gure etxeko dantzariari bere hamabi urtebetetzean. Matxo haundi bat Sagastiberri-koen partez.

JUNE

Dagoeneko urtetxo bat! Zorionak gure etxeko printzesari! etxeko guztion partez muxu handi bat.

LUR

Otsailaren 15ean urtebete egin duzulako, Zorionak eta txokolatezko mila matxo gure etxeko printzesita txikiari, etxekoen partez, bereziki Iñaki, Ainara eta Xuan partez.

UNAI eta EKAIN

Zorionak bikote! Dagoeneko 10 eta 12 urte! Denon partez muxuak zuek aspertu arte!

*Zorionak zuri... zorionak zuri...
zorionak gure lagun... zorionak beti!*

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

IÑIGOBELÉN

konde 3 - tñoa. 943603701

argazki lanak
erretoke digitala
diseinu grafikoa
fotokopiak zuribeltzean/koloretan

euskal preso eta iheslariak etxera

Argazki Zaharrak

Malenetan, 1951 urtean

Adrian Basurko, Lore Basurko *Paletas*, eta Antonio Oianguren *Okon*

Trapakale, 1968 urtean

Etxean argazki zaharren bat baduzu, eta mutrikuar guztiei erakutsi nahi badiozu, deitu iezaguzu eta egun batean geldituko gara argazkia kopiatzeko. Egunean bertan eramango duzu etxera, galtzeko arriskurik gabe. Nahi baduzu, gainera, zure etxera joango gara momentu batean kopia bertan egitera. Animatu, mutrikuar guztiok eskertuko dizugu-ta!

635 74 83 93

KALAPUTXI egiten
parte hartu nahi baduzu,
deitu **635748393**ra.
Gustura hartuko zaitugu!

2010 urteko mendi irteerak

martxoak 7

Iturrietako mendiak: Opa-
kua-Azazeta (Aurrera MT)

apirilak 11

Egues-Higa de Monreal-
Monreal (Burdin Kurutz)

maiatzak 23

Tobalina-Umion-Frias
(Artibai MT)

ekainak 20

Orbaizeta-Urkulu-Doniba-
ne Garazi (Burdin Kurutz)

uztailak 2-3-4

Saint Lary

irailak 12

Mendiola-Kurutzeberri-
Degurixa-Araotz
(Burumendi ME)

irailak 25

Einbar-Urko-Urkaregi-
Arnoate-Mutriku

urriak 24

Candina mendilerroa
(Aurrera MT)

azaroak 7

Gorbeia (Lumentza)

abenduak 12

Mutrikun zehar zeharkal-
dia (Burumendi M.E.)

Mutriku, Ondarroa, Deba eta Lekeitioko mendi elkarteak

neguko EKITALDIAK

OTSAILA.....

otsailak 28, domeka

Stay Blues taldearekin
Blues kontzertua
19:00etan, Zabel Kultur
Etxean

MARTXOA.....

martxoak 6, zapatua

Umeentzako **antzerki tailerra**
genero ikuspegitik.

martxoak 7, domeka

ZESTA PUNTA JAIALDIA
Eguerdian, Miruaitz frontoian

martxoak 12, barixakua

Zine Forum
20:00etan Zabel kultur etxean

martxoak 14, domeka

eZINEMAn antzezlanak
19:00etan Zabel kultur etxean

martxoak 21, domeka

**Bandaren udaberriko kontzer-
tua**
19:00etan Zabel kultur etxean

martxoak 27, zapatua

BERDEL EGUNA

ZINE FORUM-en hurrengo emanaldiak

OTSAILAK 26.....1984

MARTXOAK 12.....Emakume langilearen egunekoa

MARTXOAK 26.....En tierra de hombres

zabel kultur etxean · gaueko 22:00etan · sarrera doan

ODOLA EMATEKO EGUNAK

...**OTSAILAK 19.....APIRILAK 23.....EKAINAK 18...**

...**ABUZTUAK 13.....URRIAK 22.....ABENDUAK 17...**

arratsaldeko 6etatik aurrera, lehengo anbulatorioan

...haziendan zein banketxean zein aurrezki kutxan...

*errenta aitorpena
euskaraz, noski!*

Aliprox

DENDA BERRI

liderra den Talde baten babesarekin

*gure bezeroengandik
beti hurbil*

artizar

San Agustin, 10 behea MUTRIKU

943 603 655

masajeak baino askoz ere gehiago

proiektuak
erakusketa

deskontuak
altzari guztietan

akilape

Mijoa Industrialdea z/g MUTRIKU (GIPUZKOA)
Tfnoa: 943 60 43 34 _ 943 60 43 08

www.akilape.com